

Liikenne 12-suunnitelman päivitystä tukevan parlamentaarisen työryhmän 8. kokous

Aika Torstai 13.6.2024 klo 09.00-10.30

Paikka **Neuvotteluhuone Snellmanni, Valtioneuvoston linna**

Paikalla

Jäsenet	Lulu Ranne Sara Seppänen Suna Kymäläinen Seppo Eskelinen Pekka Aittakumpu Atte Harjanne Mikko Ollikainen	liikenne- ja viestintäministeri, pj. Perussuomalaisten eduskuntaryhmä (paikalla 9.24 alkaen) Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä Keskustan eduskuntaryhmä Vihreä eduskuntaryhmä Ruotsalainen eduskuntaryhmä
Pääsihteeri	Sabina Lindström	liikenne- ja viestintäministeriö
Varapääsihteerit	Maija Ahokas	liikenne- ja viestintäministeriö
Pysyvät asiantuntijat	Panu Kukkonen Kari Wihlman	valtiovarainministeriö Väylävirasto
Sihteerit	Kaisa Kuukasjärvi Maria Torttila Taru Pakkanen Asta Tuominen Anna Saarlo Päivi Jämsä Anna Sotaniemi Kimmo Mäki Roope Kekäläinen	liikenne- ja viestintäministeriö liikenne- ja viestintäministeriö Liikenne- ja viestintävirasto Liikenne- ja viestintävirasto Väylävirasto liikenne- ja viestintäministeriö Finnair Oyj Finavia Oyj LYGG

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Kokouksen asialistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Lentoliikennettä koskeva toimenpidekokonaisuus

Alustustuksen tilannekuvasta ja lentoliikennettä koskevista reunaehdoista kävi läpi hallitusneuvos Päivi Jämsä liikenne- ja viestintäministeriöstä.

Keskusteltiin eri maakuntakenttien tarpeista ja 3 h saavutettavuustavoitteesta. Korostettiin lentojen tärkeyttä erityisesti elinkeinoelämälle ja pohdittiin sähkölentokoneiden mahdollisesti pienempiä infratarpeita asemilla.

Toimitusjohtaja Kimmo Mäki Finaviasta totesi, ettei maailmassa ole yhtään hanketta, jossa puhtaasti sähkölentokoneita kehitetään, on siirrytty hybridiin. Nopeasti ei kaupalliseen lentoliikenteeseen sähkökoneita ole tulossa. Pieniin kuljetuksiin toki. Myöskään infran koolla ei juurikaan ole vaikutusta kentän kunnossapitoon. Edellisen neljän vuoden aikana Finavia on tehnyt merkittävästi tappiota. Ei ole mahdollista rahoittaa koko lentoasemaverkostoa tässä talousnäkymässä. Euroopassa on palautettu lentoliikenteessä v. 2019 tasolle, mutta Suomessa ollaan n. 70 %:n tasolla. Pienten lentoasemien osalta huoli on siitä, mitä on tapahtunut jo ennen koronavuosia. Matkustajamäärien lasku on ollut trendi jo pitkään, myös rahtiliikenne on vähentynyt merkittävästi. Toinen trendi on liikematkustajien vähentyminen.

Pohjoisessa on ollut vahvaa kasvua; kysyntäpohjaista. Toinen kehittyvä alue ovat Etelä-Suomen isot kaupungit. Suurimmat Keski-Suomen (Vaasa, Oulu, Kuopio) kentät palvelevat hyvin laajoja alueita. Matkaketjuista on syytä tehdä neutraali tarkastelu valtion toimesta. Verkostoa tulisi kehittää todelliseen kysyntään ja tarpeeseen nähden.

Yhteiskuntasuhdepäällikkö Anna Sotaniemen piti puheenvuoron Finnairin näkökulmasta. Finnair näkee Liikenne 12 työn hallitusohjelmakirjauksen toimeenpanona. Toimintaympäristön muutoksissa ei puhuta lyhyen aikavälin tilanteesta, vaan kyseessä on pitkä siirtymä uuteen. Lentoliikennehubit ovat siirtymässä Euroopan ulkopuolelle. Ostoliikenne ei tuo ratkaisua siihen, miten Suomen saavutettavuus ratkaistaan tulevaisuudessa.

Vihreässä siirtymässä erittäin tärkeä on huutokauppatulojen hyödyntäminen kilpailukyvyä edistämässä. Helsinki-Vantaalla pitää pystyä jatkossa tankkaamaan kustannustehokkaasti uusiutuvaa polttoainetta. Myös kv -vaikuttaminen on tärkeää, mutta eri ekosysteemien toimesta on tehtävä pohdintaa tarvitaan, miten saadaan nyt, tässä geopolitisessä tilanteessa toimiminen varmistettua. Ei niin, että odotetaan, mitä tulee vuosien päästä EU:sta tai kv-lainsäädännöstä.

Puheenjohtaja totesi, että EU johtaa kv-lainsäädäntöä. Hyviä onnistumisia on saatu digi-, data- ja kyberpuolella. On haettava kumppaneita, joiden kanssa voidaan edistyä. Eri sektoreiden välinen yhteinen tilannekuva ja laajempi käsitys tarvitaan.

Toimitusjohtaja Roope Kekäläinen kertoi LYGGn palvelukonseptista. Ilmailu on polvillaan ja on väärin vaatia Finnavia ja Finnairia tuottamaan tappiolla palveluja. On olemassa markkinaehtoisia ratkaisuja, joilla voitaisiin tilannetta helpottaa. LYGGin palvelut on tarkoitettu liikematkustajille ja se toimii kuten Uber, digitaalisena alustana. Finnavian tehtävä on palvella isoja majoja, se ei ole pienten lentojen ratkaisu. Pieni kalusto pystyy hyödyntämään uusia polttoaineita jo nyt.

Keskusteltiin matkailunäkymistä, kun Eurooppa kuumenee ja matkailijavirrat mahdollisesti kääntyvät viileän kesän pohjoiseen. Finnavian Mäki tunnisti potentiaalin, talvisesongin lennot ovat kehittyneet hyvin Rovaniemellä.

Keskusteltiin myös Suomen PSO-mallista. Pohjois- ja Itä-Euroopassa on kokonaan valtiomisteisiä yhtiöitä ja Norjassa on vastaavan tyyppinen malli, mutta täysin vastaavaa PSO -ratkaisua ei ole oikeastaan missään, eikä 3 h saavutettavuussääntöä tulkita Suomen kaltaisesti muualla.

Todettiin, että muut eurooppalaiset lentoyhtiöt alkavat tekemään syöttöliikennettä omiin huoneihinsa. Suomi muuttuu kiinnostavammaksi maaksi ja esim. Lufthansa on alkanut lentämään Oulusta. Markkinoita seurataan ja ilmiö on huomattu. Tarjonta luo myös kysyntää. Huolestuttavaa Finavian mukaan on pohjoismaiden lentoyhtiöiden saavutettavuus. Ovat Ruotissa siirtämissä isot koneet Kööpenhaminaan. Vahvan hubin hyödyntäminen maan saavutettavuudessa on osin mennyttä. On pohdittava, miten varmistetaan se, että tässä kilpailussa Suomi ei häviä. Lainsäädäntö ja liikennejärjestelmäsuunnitelma eivät saa vaarantaa tätä.

4. Parlamentaarisen työryhmän kokoussuunnitelma syksyllä 2024

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi liikenne- ja viestintäministeriöstä kertoi tulevan syksyn suunnitelmista. Pidetään pitkä lausuntokierros syys-lokakuussa.

Parlamentaarisen ryhmän syyskuun kokouksessa esitellään seuraava suunnitelmaluonnosversio, joka lähtee lausunnonle. Marraskuussa käsitellään lausuntopalaute ja tarvittavat muutostarpeet suunnitelmaan.

Muistuteltiin parlamentaarisen työryhmän tehtävät asettamispäätöksen mukaisesti:

- näkemyksen muodostaminen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman visiosta ja tavoitteista
- suunnitelman ja siihen sisältyvän toimenpideohjelman valmistelun tukeminen tavoitteiden ja vaikutusten arvioinnin pohjalta
- yhteistyön ja vuorovaikutuksen varmistaminen eduskuntaryhmien kanssa suunnitelmaa valmisteltaessa
- näkemyksen muodostaminen suunnitelmaluonnoksen sisällöstä ennen sen käsittelyä eduskunnassa selontekona

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen Seuraava kokous torstaina 12.9.2024.